

Yaki Yaki Alaa Falan Naxan Sεbε

Denkəleya muxune lan e xa bira kiraan naxanye fəxə ra e dunuja yi gidini, ne nan səbəxi Yaki a kitabu yiren kui a naxan səbəxi Alaa yamaan birin ma naxanye xuyaxi ayi dunuja xun xən ma (1.1). Muxu wuyaxi laxi a ra, Yaki ito nan findixi Yesu xunyəna nde ra. A tan ma fe falaxi Kitabun yireni itoe yi: Xərane 15.13, 21.18, Kərenti Singen 15.7, Galati 1.19, 2.9, 2.12, Yudi 1.1. Na nan Kitabun yireni ito səbəxi dənkəleya muxune ma alogo a xa e sigati kiin yita e ra e bode tagi e nun lan dənkəleyatarene ma. Yesu xunyə Yaki findixi Yerusalən dənkəleya yamaan yəəratina nde nan na. Yaki naxan findixi Yesu a xarandiin na, na mi finde Kitabun yireni ito səbə muxun na bayo Manga Herode bata na Yaki faxa nun sinma naxan findixi Yesu a xarandiin na (a mato Xərane Kewanle 12.2 kui).

A səbə kiin maligaxi Sandane kitabu yiren nan na Layiri Fonna Kitabu yiren kui naxan yi Alaa fe kolonna mayitama a yamaan na. Kitabun yireni ito fan Alaa fe kolonna mayitama Yesu a kiraan xən. Yaki fe kolonna nan ma fe singe falama fa fala a a kelixi Ala nan ma e nun muxun lan a Ala maxədin a ma dənkəleyani (1.2-8). Na na dangu, falane xunna tixi yiigelitəyaan nun na-fulu kanyaan nan ma, e nun tantan feene nun mantərəne e nun dina kəndəna, naxan lan a xa wali fajine kə (1.9-27). Yaki mən a falama a e nama muxune rafisa e bode xa lan e yii seene ma

(2.1-13). Na danguxina a yi fa a fala kəndən ma, dənkəleyaan nun kəwanle tagiin kii naxan yi (2.14-26). A yi a fala a yətə suxun xədəxə lənna nun fala xuiin mabinni. (3.1-12). Na danguxina, a fa fe kolon kəndəna fe ma (3.13-18). A yi na muxune maxadi naxanye yəngən nakelima e nun naxanye findixi dunuňa muxune xəyine ra, a yi falan ti nafulu kanne xili ma naxanye naxu e walikəne ra (4.1-5.6). Falan naňandeni, a yi a fala a muxune xa diňa, e Ala maxandi waxatin birin yi, e yi e bode mali dənkəleyani (5.7-20).

Kitabun yireni ito kankanma falan naxan ma naxan səbəxi dənkəleya muxune ma a fixa: I nama la Yesu a fe Xibaru Fajin na i xaxili gbansanni tun, fə dənkəleyaan xa lu i kəwanle yi, bayo xa “dənkəleyaan naxan mi findi kəwanle ra, na faxaxi na a ra.” (2.26).

¹ N tan Yaki, Ala nun Marigi Yesu a Muxu Sugandixina walikəna, n ni ito səbəxi Isirayila bənsən fu nun firinne nan ma naxanye xuyaxi ayi siyane tagi. N bata ε xəntən.

Dənkəleyaan nun fe kolonna

² Ngaxakedenne, mantərən sifa wuyaxi na ε li, ε xa na yate səwan dəfexin na,

³ bayo ε a kolon, ε dənkəleyaan na tərəyane raxan, na a ligama nən ε tunnafanna sətə.

⁴ Koni fə tunnafanna xa wali kamalixin nan kε, alogo ε xa kamali ε yi dəfe. Sese nama dasa ε ma.

⁵ Xa fe kolonna dasaxi ε tan nde ma, a xa a maxədin Ala ma, naxan muxune birin kima a fonisireyani, a mən mi na kanna yalagima. A soma nən a yii.

⁶ Koni a xa a maxədin dənkəleyaan nin, a nama sike. Bayo naxan na sike, na luxi nən alo fəxə igen walanna, foyen naxan nasigama, a a raxete.

⁷ Na muxu sifan nama a miri fa fala a seen sotə Marigin yii nən.

⁸ Amasətə xaxili firin kanna nan na ra, a mi raxaraxi a feene yi.

Yiigelitoon nun nafulu kanna fe

⁹ Dənkəleya muxu yiigelitoon xa sewa amasətə Ala bata a yite.

¹⁰ Nafulu kanna fan xa sewa amasətə Ala bata a ragodo, bayo nafulu kanna fe danguma nən alo sexə fuge fajina.

¹¹ Sogen na xəlo, a wuyenna yi sexən xara, a ningine yi lisi a ra, a fugene yi yolon, a tofanna yi dangu. Nafulu kanna fan ma binyen ləma ayi na kii nin a nəma a feene rawalima.

Maratantan feene

¹² Sewan na kanna xa naxan a tunnafanma tərəni, amasətə Ala na yelin a kənaan fəsəfəsə, a nii rakisin taxamaseri kəmətin soma nən a xun na, Ala bata a xanu muxune tuli sa naxan na.

¹³ Naxan na bira tantan feni waxatin naxan yi, na kanna nama a fala, a naxa, “Ala nan n natantanna.” Amasətə Ala mi ratantanje fe jaxini, a fan mi muxe ratantanma.

¹⁴ Koni muxun birin tantanma a yətəna kunfa feene nan xən ma naxanye a mabandunma, e yi a kənən.

¹⁵ Na xanbi ra, kunfa jaxin sa findima yulubin nan na. Yulubin na kəxə waxatin naxan yi, a rajanma sayaan nan ma.

16 Ngaxakeden xanuntenne, ε nama ε yetε mayenden.

17 Kise fajin birin, fe mi naxan na, na fataxi kore xənna nan na, keli Fafe Ala yii naxan kore xənna yanban seene daxi. A mi maxetema alo nininna!

18 A bata a ragidi a en xa balo a jəndi falan xən ma alogo en xa findi a dali fisamantenne ra.

Fe mεεn nun a ligana

19 Ngaxakeden xanuntenne, ε xa a kolon, fa fala muxun birin xa mafura falan name, koni ε nama mafura falan tiye. Ε nama xələ sinma.

20 Amasətə muxu xələxin mi fe Alaa tinxinyaan na.

21 Nayi, ε xa fe xəsixine birin yiba e nun fe naxin naxanye waraxi ayi. Ε yi na falan suxu limaniyani, a naxan saxi ε bəjəni, naxan nəe ε niin nakise.

22 Ε nama ε tuli mati Alaa falan na tun, ε yi ε yetε mayenden, fə ε xa a liga nən.

23 Amasətə naxan a tuli matima Alaa falan na, a mi a liga, na luxi nən alo muxun naxan a yetε matoma kikeni,

24 a na yelin a yetε matoε, a siga, a jənin a yetagin kiin xən sa!

25 Koni naxan na sariya kamalixin tilinna fəsəfəsə, sariyan naxan muxun xərəyama, a lu a fari, a mi a tuli mati a ra tun a yi jənin a xən, koni a yi a liga, na kanna sewan sətəma nən a kəwanla xən.

26 Xa muxuna nde a yetε yatexi dina muxun na, koni a mi a lenna mara, a bata a yetε mayenden, a dinan findima fe fuun nan na.

²⁷ Dinan naxan sarijan, fe mi naxan na Fafe Ala yee ra yi, na ni ito ra: Ε ѡхѡ lu kiridine nun kaja gilene xon e төрөне yi. Ε yi ε yete ratanga dunuна fe хөсүүнэ ма.

2

Ε nama muxune rafisa e bode xa

¹ Ngaxakedenne, ε to denkelyaxi en Marigin binyen kanna Yesu ma, Alaa Muxu Sugandixina, ε nama muxune rafisa e bode xa.

² Xa muxuna nde so ε malanni хөмаан yiisolirasoон soxi a yiin na, doma fajin nagodoxi a ma, na xanbi ra yiigelitоон fan yi so, dunkobine ragodoxi a ma,

³ ε yi ε yengi дөх ѿ dugi fajin kanna xon, ε yi a fala a xa, ε naxa, “Fa i magodo гбэдэ fajini,” koni ε a fala yiigelitоон ma fa fala “Ти мэнни,” hanma “Дөх ѿ n sanna дөх ѿ ma бөхөнни,”

⁴ xa ε na liga, ε mi muxune rafisaxi e bode xa ba? Ε mi tagi rabaan xan tima ε miriya naxine yi nayi ba?

⁵ Ngaxakeden xanuntenne, ε tuli mati. Ala mi yiigelitоne xan sugandi dunuна yi, alogo e denkelyaan xa findi e bannayaan na, e yi mangayaan сот e кеен na, Ala bata a xanu muxune tuli sa naxan na?

⁶ Koni ε tan yiigelitоne rafeyama! Nafulu kanne xa mi ε rawalima ba, e yi ε xali kitisadeni?

⁷ Ne xa mi ε kanna xili fajin kalama ba?

⁸ Xa ε Manga Alaa sariyan nakamalima yati, naxan Kitabun kui, ε bata fe fajin liga nayi, a naxa, “I adamadi boden xanu alo i yetena.”

⁹ Koni xa ε muxune rafisa e bode xa, nayi ε bata yulubin liga. Na ma, sariyan fan ε sənna yitama ε ra nən bayo ε mi a suxi.

¹⁰ Bayo xa muxun sariyan birin suxu, a yi keden peen kala, a bata e birin kala na yi.

¹¹ Bayo naxan a falaxi fa fala i nama yalunyaan liga, na nan mən a falaxi, a i nama faxan ti. Nayi, xa i mi yalunyaan liga koni i muxun faxa, i bata findi sariya kalan na na yi.

¹² Ε sigati kiin nun ε falati kiin xa lan na sariyan ma naxan xərəyaan firma bayo ε makitima na nan xən.

¹³ Amasətə Ala kininkinintarene makitima kininkinintareyaan nin. Anu, kininkininna nan kitin nəma.

Dənkəleyaan nun kəwanle fe

¹⁴ Ngaxakedenne, tənən mundun na ra xa muxuna nde a fala a dənkəleyaxi, xa a kəwanle mi a yitama? Na dənkəleyana a rakise ba?

¹⁵ A luxi nən alo marabenna nəma ngaxakedenna nde ma, xəməna hanma naxanla, a balon mi a yii.

¹⁶ Awa, xa ε tan nde a fala na nde ma, ε naxa, “Ε siga bəjəe xunbenli. Ε sa ε maxara, ε yi lugo.” Xa ε mi e ki e fatin mako ma seene yi, na tənən nanse ra?

¹⁷ Dənkəleyaan fan na kii nin, xa wali fəji mi dənkəleyani a faxaxin na ra na yi.

¹⁸ Koni muxuna nde a falama nən, a naxa, “Dənkəleyana i tan yi, koni kəwanle nan n tan yi.” N na a yabima nən, n naxa, i ya dənkəleyaan yitama n na di, ba i kəwanle ra? N tan xa dənkəleyaan yita i ra n kəwanle xən.

19 Ε laxi a ra ba fa fala Ala keden peen na a ra?
Na lanxi. Hali jinanne fan laxi na ra, e xuruxurun
gaxuni.

20 I tan xaxilitarena, i mi a kolon ba, fa fala
kewali fajni mi dənkəleyaan naxan yi, na nəen fuu?

21 En benba Iburahima mi yate tinxin muxun na
Ala yee ra yi a kewanle xan xən ba, a to a dii xəməna
Isiyaga ba saraxan na saraxa ganden fari?

22 I bata a to? A dənkəleyaan nun a kewanle
nan walixi e bode xən ma. A kewanla nan a
dənkəleyaan nakamalixi.

23 Kitabuna falan nakamali na nin, a naxa, “Ibu-
rahima yi dənkəleya Ala ma, Ala fan yi na yate
tinxinna ra a xa.”* Nanara, e yi a fala a ma fa fala
“Ala xəyina.”

24 Awa, ε bata a to, fa fala muxun natinxinma
Ala yee ra yi a kewanle nan fan xən, a dənkəleyaan
gbansan mi a ra.

25 Na kiini, hali yalunde jaxanla, Raxabi fan
tinxin nən Ala yee ra yi a kewanle xən ma, a to
Yahudiyane xərane yisuxu ki fajni, a yi kira gbətə
yita e ra.[†]

26 Fati bəndən nun niin na fata, fatin bata faxa
na yi. Na kiini, dənkəleyaan fan faxaxi na a ra xa
kewanle mi a yi.

3

Lənnafe

1 Ngaxakedenne, ε wuyaxi nama findi
karaməxəne ra, amasətə ε a kolon fa fala nxu tan

* **2:23:** A mato Dunujia Fələn 15.6 kui. † **2:25:** Yosuwe 2.1-21

karaməxəne gbee kitin xədəxəma ayi nən bonne gbeen xa.

² En birin tantanma kii wuyaxi. Muxun naxan mi tantanma fala tideni mumε, muxu kamalixin nan na ra, a nəe a yεtε xurε nən.

³ A luxi nən alo en na karafen bira soon dəen ma, a a xa en sagoon liga. Nayi, a gbindin birin birama na nan fəxə ra.

⁴ Kunkin fan na kii nin. Hali a to gbo, foye gbeen mən a rasigama, koni se xurudin nan a matinxinma kunki ragiin sagoon ma.

⁵ Lenña fan na kii nin, a xurun fatin yirene yε koni a kanba fala gbeene nan tima. Tεedin fan nəe burun gbeen ganjε nən.

⁶ Awa, lenña fan luxi nən alo tεena. En fati yirene yε, tinxintareyaan birin en lenña nin. A tan nan muxun gbindin birin birama xəsini, alo a yi tεen nan soma a dunuŋa yi gidin mumεen na! Na tεen yεtεen kelixi yahannama nin.

⁷ Adamadiine nəe burunna suben sifane birin xure nən, xəline nun bubu seene nun yεxεne.

⁸ Koni muxu yo munma lenña xuru. Se naxin nan a ra naxan mi raxaraxi. A rafexi dabarin nan na, muxu faxa xinla ma.

⁹ En barikan birama en Marigin nun en Fafe Ala xa lenña nan na, en mən muxune dangama a ra Ala naxanye daxi a maligan na.

¹⁰ Barika biran nun dangan minima dε kedenna nin. Ngaxakedenne, na mi daxa mumε!

¹¹ Ige bəxin nun fəxə igen nəe minε tigin mundun kedenna?

¹² Ngaxakedenne, xədε binla nəe oliwi bogin namine nən ba? Manpa bogi binla nəe xədε bogin

naminε ba? Ige bəxin mən mi sətəma fəxə igen de.

Fe kolonna fata Ala ra

¹³ Xaxilimaan nun fekolonna nde ra ε yε? A xa na mayita fata a sigati ki fajin na, e nun a kewanla naxanye fataxi limaniyaan nun xaxilimayaan na.

¹⁴ Koni xa xəxələnna nun yεtε yigboon nan ε bəjəni, ε ba ε yεtε matəxε, ε nama wulen fala nəndin fari.

¹⁵ Na xaxili sifan mi kelixi ariyanna xan yi. Na fataxi dunuja nun fati bəndən nun Yinna Manga Setana nan na.

¹⁶ Amasətə xəxələnyaan nun yεtε yigboon dənaxan yi, fe yibasanna nun fe naxin sifan birin nan mənni.

¹⁷ Koni fe kolonna naxan sa kelixi ariyanna yi, a singen naxan na, a sarijan, a mən bəjəx xunbenla firma, a dijaxi, a mafan mi raxələ, a lugoxi kinink-ininna nun kewali fajin nan na. A mi muxune rafisama e bode xa. A mi nafigiyaan ligama.

¹⁸ Fe yitənna naxanye walima bəjəx xunbenli, ne tinxinna nan sətəma.

4

E xuru Ala ma

¹ Yəngəne nun matandin naxanye ε tagi, ne kelixi minən yi? Ne mi kelixi ε rafan fe naxine xan yi ba naxanye ε fati bəndən nakunfama?

² Sena nde xənla ε ma, koni ε mi a sətəma. Nənara, ε faxan tima, ε mila, koni ε mi nəε a sətə. ε yəngəne so, ε matandine ti. Se mi ε yii bayo ε mi Ala maxandima.

³ Ε na Ala xandi seen naxan yi, ε mi a sotoma, bayo ε Ala maxandi xunna kobi, amasoto ε yetε rafan feene nan tun fəxə ra.

⁴ Ε tan tinxintarene! Ε mi a kolon ba, fa fala a dunuja xanuntenyaan findixi Alaa fe xənnantenyaaan nan na? Muxun naxan na a yetε findi dunuja xøyin na, na bata a yetε findi Ala yaxun na.

⁵ Ε laxi a ra ba, a Kitabun falan tixi nən tun? A naxa, “Ala bata Niin naxan sa en yi, na rafan a ma han!”*

⁶ Koni Alaa hinanna luma fari sə nən en xa, amasoto a mən a falaxi, a naxa, “Ala wasodene yikalama e feene yi, koni a hinanma nən yetε magodone ra.†”

⁷ Nanara, ε xuru Ala ma, ε ε kankan Yinna Manga Setana yee ra, a gima nən ε bun.

⁸ Ε maso Ala ra, a masoma ε ra nən. Yulubitəne, ε ε yulubi yiine raxa. Ε tan nafigine, ε bəjəne rasarijan!

⁹ Ε nimisa ε hakene fe ra, ε sunu, ε wuga! Ε gelen xa maxetε wugan na. Ε səwan yi findi nii yiforen na.

¹⁰ Ε magodo Marigin xa, a ε yitema nən.

Ε nama ε bode yalagi

¹¹ Ngaxakedenne, ε nama ε bode mafala. Muxu yo a ngaxakedenna mafala hanma a yi a yalagi, na kanna bata Alaa sariyan mafala, a yi a yalagi. Xa i sariyan yalagi, sariya suxu mi fa i ra nayi sənən, i to a yalagima.

* **4:5:** Ala waxi a xən ma nən, a niin naxan saxi muxune yi, ε nama na sa se gbətε sagoni, ε yi na seen batu. † **4:6:** Sandane 3.34

¹² Sariyasa keden peen nun kitisa keden peen nan na, naxan nœ marakisin nun halagin tiyε. Koni i tan, nde i tan na, i to i adamadi boden yalagima?

Inama findi wasoden na

¹³ Ε tuli mati, ε tan naxanye a falama, ε naxa, “To hanma tila nxu sigama taana nde yi, nxu sa neen nadangu na, nxu sa yulayaan naba na, nxu tənəna nde sətə.”

¹⁴ Anu, ε mi a kolon naxan ligama ε dunuja yi gidini tila! Amasətə ε luxi nən alo kundaan naxan godoma, a waxatidi ti, na xanbi ra a tunun.

¹⁵ A lanma nən ε xa ito nan fala, ε naxa, “Xa Marigin tin, nxu luma nxu nii ra nən, nxu feni ito liga hanma na.”

¹⁶ Koni iki ε wasoma, ε yetə matəxəma. Na yetə matəxən sifan birin jaxu.

¹⁷ Nanara, xa muxun mi fe fajin liga, anu a kolon a lanma a xa naxan liga, na kanna bata yulubin sətə.

5

Nafulu kanna fe falana

¹ Ε tan nafulu kanne, ε tuli mati. Ε wuga, ε gbelegbele tərəyana fe ra naxan fama ε lideni.

² Ε nafunle bata kala. Xiine bata ε dugine don.

³ Xərinxərinna bata ε xəmane nun gbeti gbananne suxu. Xərinxərinni ito findima nən sereyaan na ε xili ma. A yi ε fati bəndən don alo təəna, bayo ε nafunla malanxi waxati dənəxən nin.

⁴ Walikeen naxanye ε xəə ma seene xabaxi, ε mi naxanye saranna fixi, ε mi ne mawuga xuiin

məma ε xili ma ba? Naxanye ε se xabaxine malanxi, ne wuga xuiin bata Marigin li, Sənbən Birin Kanna.

⁵ Ε bata lu dunuja yi naxunna nun yεtε rafan feene yi. Ε bata ε yεtε rajaxun alo xuruse faxa daxine.

⁶ Ε bata tinxin muxune yalagi, ε yi e faxa, naxanye mi yi tixi ε kanke.

Dijnan nun maxandina fe

⁷ Nanara, ngaxakedenne, ε dija han Marigin yi fa. Ε miri xεε biina dijan ma, a a xεen maməma waxatin naxan yi, a yi a tənəne sətə. A dijama nən han tule singene nun a rajanne yi fa.

⁸ Ε fan xa dija na kiini, ε yi ε wəkile amasətə Marigin fa waxatin bata maso.

⁹ Ngaxakedenne, ε nama ε bode mafala, xanamu Ala ε makitima nən. Kitisaan famatən ni i ra.

¹⁰ Ngaxakedenne, nabiin naxanye falan ti Marigina fe yi, naxanye dija tərəni, ne fe xa findi misaala ra ε xa.

¹¹ En na a falama ne ma nən a səwana e xa amasətə e e tunnafan nən. Ε bata Yuba a tunnafanna fe mε, ε mən bata a mε Marigin naxan ligə a xa a rajanni. Amasətə kininkininna nun fanna kanna nan Marigin na.

¹² Ngaxakedenne, na birin yi, ε nama ε kələ ariyanna yi hanma dunuja bəxə xənna hanma sese. Konii ya “ən” xa findi ənna ra, i ya “ən-ən,” na yi findi ən-ənna ra alogo i nama bira Alaa kitini.

¹³ Tərə muxuna nde ε yε ba? Na kanna xa Ala maxandi. Muxuna nde səwaxi ε yε ba? Na kanna xa bətin ba.

¹⁴ Furetɔna nde ε yε ba? A xa dɛnkɛleya yamaan fonne xili, e yi Ala maxandi a xa, e a masusan turen na Marigin xinli.

¹⁵ Ala maxandina dɛnkɛleyani, na furetɔni yalanma nɛn. Marigin furetɔn nakelima nɛn. Xa a bata yulubin naxanye ligi, Ala a mafeluma nɛn ne ra.

¹⁶ Nanara, ε ti ε yulubine ra ε bode xa, ε yi Ala maxandi ε bode xa, alogo ε xa yiylan. Tinxin muxuna Ala maxandin sɛnbɛn gbo, a feene gasama.

¹⁷ Adamadiin nan yi Nabi Eli ra alo en tan. A yi Ala maxandi han, a tulen nama fa. Tulen mi fa yamanani han jɛɛ saxan e nun a tagi.

¹⁸ A mɔn yi Ala maxandi, tulen yi fa, bogi seene yi bogi.*

¹⁹ Ngaxakedenne, xa muxuna nde a mɛ jɔndin na ε yε, muxu gbɛtɛ yi a raxɛtɛ jɔndin kiraan xɔn,

²⁰ ε xa a kolon a muxun naxan yulubi kanna bama a tantanna kiraan xɔn, na bata a niin nakisi faxan ma, a yulubi wuyaxi xafarin sɔtɔ.

* ^{5:18:} Na feen sɛbɛxi Mangane Singen 17.1 kui.

Kisin Kiraan Kitabuna

**The Holy Bible in the Yalunka language of Guinea.
La Sainte Bible en langue Yalunka avec le titre: «Kisin
Kiraan Kitabuna» Publié par Traducteurs Pionniers
de la Bible en collaboration avec la mission MCA à la
Préfecture de Faranah, République de Guinée 2012**

**Copyright du text: © 2012—Traducteurs Pionniers de
la Bible. Cette création est mise à disposition selon le
Contrat Paternité-Pas d'Utilisation Commerciale-Pas
de Modification 3.0 Unporteddisponible en ligne**

**<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/> ou
par courrier postal à Creative Commons, 171 Second
Street, Suite 300, San Francisco, California 94105, USA.**

copyright © 2012 Pioneer Bible Translators

Language: Yalunka

Translation by: Pioneer Bible Translators

..

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2022-06-21

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 18 Apr 2025 from source files dated 29 Jan 2022

47153269-13a8-5fdd-8537-530b29da9f78